

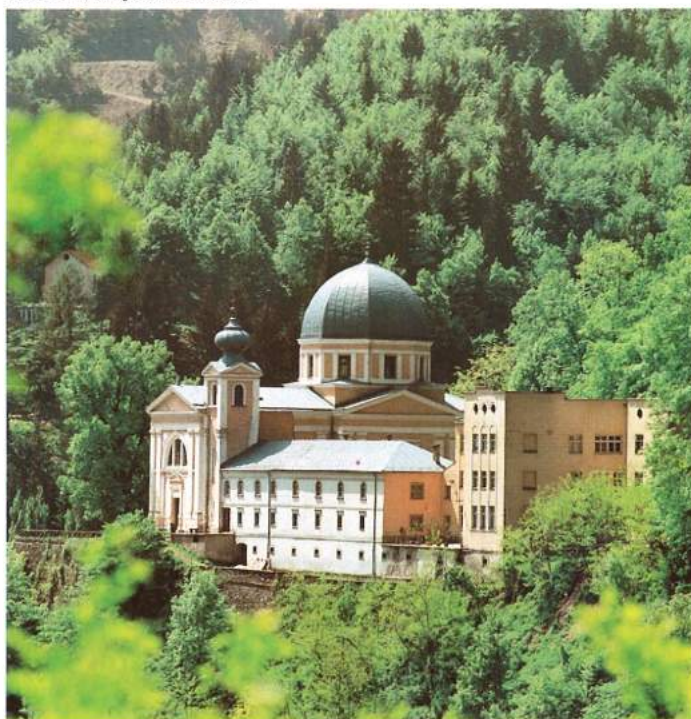
V. FIŠTER, *Domisli pogledom*

1980—86. razrađuje novi ciklus slika, crteža i kipova koji prikazuje na izložbi u Zagrebu 1986. Poslije 1986. stvara ciklus slika i crteža na papiru u kojima je uočljiva snažna prisutnost prepoznatljivih simbola.

LIT.: Ž. Sabol, Vinko Fišter (katalog), Zagreb 1981. — V. Bužančić, Nastavljanje u dosljednosti promjene (katalog), Zagreb 1990. K. Ma.

FLÖGEL, Slavko, sakupljač umjetnina (Zagreb, 1. VI. 1894 — Beograd, 22. XII. 1974). Završio studij prava (1918). U Zagrebu je između dva rata (sa suprugom Jelenom) sakupio zbirku vrhunskih djela moderne hrv. umjetnosti, poglavito slikarstva, s približno 250 radova pedesetorice autora (M. Kraljević, J. Račić, Lj. Babić, V. Becić, J. Miše, A. Motika, M. Vanka, M. Krušlin, K. Ružička, M. Trepše, E. Tomašević, L. Junek, V. Svečnjak, I. Generalić, F. Kršinić, V. Radauš i dr.). Zbirku je obogatio i umj. predmetima te stilskim namještajem iz XVIII. i XIX. st. God. 1948. proglašena je zbirkom javnoga značenja, a 1953. priređena je u Zagrebu izložba dvanaestorice slikara iz zbirke (P. Dobrović, J. Kovačević, S. Šohaj i dr.). Nakon preseljenja u Beograd (1957) otvorena je za javnost.

FOJNICA, franjevački samostan

LIT.: M. B., Naše slikarstvo u zbirci Floegel, Vjesnik, 14. III. 1953. — B. Vujović, Zbirka Floegel (katalog), Beograd 1963. R.

FLORIO, Mihovil, slikar (Prčanj, 1794—1864). Slikarstvo učio u Veneciji kod Francesca Mussola. Živio je u Boki, gdje je pored svećeničkih dužnosti pisao epigrame, elegije i znanstvene rasprave iz prošlosti Boke, a održavao je i kontakte s Lj. Gajem i I. Kukuljevićem. Signirao je i datirao (1822) sliku Sv. Petra u župnoj pinakoteci u Prčnju. Pripisuje mu se oltarna slika Sv. Jurja u Bogdašićima, Sv. Roka u Lepetanima i Sv. Roka u Donjoj Lastvi.

LIT.: K. Prijatelj, Slikar Mihovil Florio, Stvaranje (Cetinje), 1963, 1. — Horvat—Matejčić—Prijatelj, Barok. K. Plj.

FLORSCHÜTZ, Feliks (Srećko), graditelj (Vukovar, 10. V. 1882 — Zagreb, 24. III. 1960). Završio je Obrtnu školu (H. Bollé) u Zagrebu. Bio je na doškolovanju u Münchenu. Po povratku u Zagreb izvodi niz vlastitih projekata od kojih se ističu vila u Nazorovoj ul., vlastita vila kraj samoborske željezničke postaje, stambene višekratnice u Petrinjskoj i Masarykovoju ul. i u Ul. Medveščak, potez prolaza uz kino i kino »Europa« (cjelokupna oprema i arhitektura), Malo kazalište (danas Dramsko kazalište »Gavella«, poslije više puta pregrađeno) i industrijski pogon braće Ševčik kraj Zapadnoga kolodvora. — Florschützova je djelatnost važna za uvođenje željeznih konstrukcija u graditeljstvu (industrijski pogon braće Ševčik i kino »Europa« prve su takve gradnje u Hrvatskoj) te za razvoj urbanizma. God. 1939. projektira i izvodi obnovu spaljenoga sela Kolarca kraj Križevaca. To je jedinstveni primjer total-dizajna i planiranja ruralnoga naselja u povijesti angažiranoga graditeljstva i urbanizma u nas: od tipskoga namještaja do razigranih varijacija na idealan tip seljačke kuće. Neposredno nakon II. svj. r. izvodi niz objekata u križevačkoj okolici (ugaonu jednokatnicu u Gornjoj Rijeci, zadržni dom u Visokom).

LIT.: J. Kranjčević, Graditelj Srećko Florschütz, Prostor, 1994, 1—2.

Ž. Č.

FLORSCHÜTZ, Ferdinand, arhitekt (Požega, 1907 — Zagreb, 19. VI. 1946). Završio srednju tehničku školu u Zagrebu 1925. Sudjelovao na brojnim natjecanjima: za spomenik neznatom junaku u Rothenburgu (1929, II. nagrada), za upravnu zgradu G. E. W. Werke u Grazu (1929, s Drechslerom i Novotnijem), kolodvor u Skoplju (1930), krematorij u Grazu (1930, sa Saarom) i za uređenje klupskih prostorija A. A. V. u Grazu (1930, I. nagrada). Njegov projekt za spomenik Kolumbu ide među vrhunska ostvarenja funkcionalističke estetike u Hrvatskoj.

Ž. Č.

FOJNICA, gradić u sr. Bosni. U doba bos. samostalnosti tu je vjerojatno bila kovnica novca bos. vladara. Franjevački samostan i crkva Sv. Duha, sagrađeni u XV. st., s vremenom su propali, a na njihovu su mjestu u XIX. st. podignuti novi samostan i neostilska crkva. Samostan ima bogat arhiv i knjižnicu te muzej sa sakralnom, etnografskom, numizmatičkom i mineraloškom zbirkom. Samostan i crkva teško su oštećeni u ratu 1992.

LIT.: S. Tihčić, Stare slike i predmeti umjetnog obrta u franjevačkom samostanu u Fojnici, Naše starine (Sarajevo), 1957. — M. Vego, Naselje bosanske srednjovjekovne države, Sarajevo 1957, str. 48. R.

FOLNESICS, Hans, austr. povjesničar umjetnosti (Beč, 24. VII. 1886 — 6. VI. 1922). Proučavao umj. spomenike Dalmacije (osobito šibensku katedralu). S L. Planiscigom izdao mapu reprodukcija arhitekture, skulpture i slikarstva istarske obale (Piran, Kopar, Poreč, Rovinj, Pula i dr.). Posvetio pozornost iluminacijama rukopisnih knjiga koje su očuvane u crkvama i samostanima dalm. gradova (Rab, Zadar, Šibenik, Trogir, Split i dr.) i izdao bogato ilustrirani popis tih iluminacija.

BIBL.: Studien zur Entwicklung der Architektur und Plastik des XV Jahrhunderts in Dalmatien, Jahrbuch des Kunsthistorischen Institutes, Wien 1914; Beschreibendes Verzeichnis der illuminierten Handschriften in Oesterreich, Künstenland Istrien und Triest, Wien 1915; Bau- und Kunstdenkmäler des Küstenlandes, Wien 1916; Die illuminierten Handschriften in Dalmatien, Leipzig 1917. R.

FONDRA, Lovro, povjesničar (Šibenik, 24. X. 1644 — Zadar, 2. V. 1709). Studirao i doktorirao pravo u Padovi; bio je odvjetnik u Zadru. U rukopisu je ostavio gradu za povijest Dalmacije. Napisao je 1686. opsežno djelo o relikviji i o škrinji Sv. Šimuna u Zadru, u kojemu je prvi protumačio ikonografiju figuralnih kompozicija iskucanih na škrinji. Djelo je pod naslovom *L'istoria della insigne reliquia di San Simeone profeta che si venera in Zara* tiskano u Zadru 1855.

FONTANA → ČESMA

FORENBAHER, Aleksandar, slikar (Zagreb, 10. IX. 1922). Završio Akademiju u Zagrebu 1954 (A. Mezdjić, V. Parać, K. Hegedušić).

Postdiplomski studij pohađao 1954—56. kod A. Mezdjića. Usavršavao se u Veneciji i Parizu. Bio je predavač na Akademiji likovnih umjetnosti 1961—1965. i 1968—1973. Slika figurativne prizore u kojima prevladavaju ljudski i životinjski likovi, te studije pejzaža i portrete (*Tri životinje*, 1965; *Nostalgija*, 1976; *Unutarnji pejzaž*, 1980). Kompozicije su mu ekspresivne, oživljene »naivnim« crtežom i snažnim koloritom (*Parisov sud*; 1977). Samostalno izlagao u Zagrebu (1965, 1976, 1982), Karlovcu (1972) i Pagu (1978). Bio je lik. pedagog u Karlovcu i Zagrebu. Bavi se crtežom i opremom knjiga.

LIT.: G. Quien, Saša Forenbaher (katalog), Zagreb 1982.

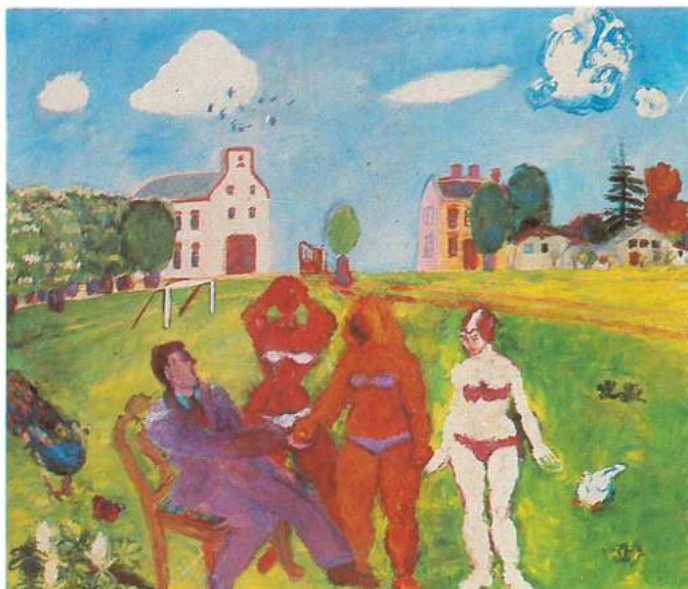
Ž. Sa.

FORETIĆ, Vinko, slikar (Komiža, 9. II. 1888 — Split, 30. XII. 1958). Učio na akademijama u Münchenu i Parizu. Izlaže na Prvoj dalmatinskoj izložbi 1908. u Splitu, zatim na Četvrtoj jugoslavenskoj izložbi (1912) i na izložbama društva »Medulić«. Prvu samostalnu izložbu priređuje 1913. u Splitu. Nakon I. svj. r. vraća se u Komižu. Svoj slikarski opus posvećuje komiškome krajoliku i motivima iz ribarskog života. Tridesetih godina njegova je paleta svijetla, zatim postaje pastozna i tamnija, dok u novijim radovima prevladavaju sivi i modri tonovi.

LIT.: N. Bezić-Božanić, Najnoviji spomenici otoka Visa, u knjizi: Viški spomenici, Split 1968, str. 271—274.

N. B. B.

FORETIĆI, obitelj klesara i graditelja iz Korčule u XVII/XVIII. st. Najstarije vijesti govore o Marku koji je 1676. klesao kamen za pročelje

A. FORENBAHER, *Parisov sud*

O. FORTEZZA, gravirani mjedeni pladanj. Muzej grada Šibenika

